

การศึกษาและทดลองฝังพลอยดำตกเกรดในดินเผาเซรามิกเพื่อเป็นวัสดุทางเลือกในงานเครื่องประดับ

The Study and Experiment on Embedding Low-Quality Black Sapphire into Ceramic as an Alternative Material in Jewelry

ภัทรา ศรีสุข^{1*}, นฤมล เลิศคำฟู¹, กิตติรัตน์ รุ่งรัตนอุบล²

Pathra Srisukho¹, Narumon Lertcumfu¹, Kittirat Rungrattanaubol²

¹ สาขาวิชาอัญมณีศาสตร์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี 22000

² สาขาวิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี 22000

¹ Gemological Science, Faculty of Industrial Technology, Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi 22000 Thailand

² Mechanical Engineering, Faculty of Industrial Technology, Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi 22000 Thailand

*Corresponding author E-mail: pathra.sri@gmail.com, pathra.s@rbru.ac.th

(Received: June 6 2021; Revised: August 6 2021; Accepted: August 10 2021)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและทดลองการนำพลอยตกเกรดฝังในดินเผาเซรามิก 2 ชนิด คือ ดินพอร์ซเลน (PFA) และ ดินวิเทรียสโซนา (VCB) เกรดสูงพิเศษ และเพื่อเปรียบเทียบดินเผาเซรามิกระหว่างดินพอร์ซเลนและดินวิเทรียสโซนาที่มีความเหมาะสมในการทำเครื่องประดับ โดยการทดลองฝังพลอยดำ (Black Sapphire) ตกเกรด ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5, 2.0, 2.5 และ 3 มิลลิเมตร ด้วยเทคนิคแบบฝังจม จำนวน 3 เม็ดต่อชิ้น ที่ระยะห่างต่อเม็ด 3 ระยะ คือ 0, 0.7, 1.4 มิลลิเมตร ทำ 3 ซ้ำรวมทั้งสิ้น 36 ชิ้นงานต่อดินหนึ่งชนิด เเผาที่อุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์คุณภาพ 2 ประเด็น ประเด็นแรก คุณภาพของพลอยหลังเผา ได้แก่ สีของพลอย รอยแตก การเกาะติดกับเซรามิก ประเด็นที่ 2 คุณภาพเนื้อดินเซรามิก ได้แก่ สีของดิน รอยร้าวในดินหลังเผา โดยวิธีการถ่ายภาพด้วยกล้องกำลังขยายสูง และบรรยายลักษณะชิ้นงาน พบว่า พลอยดำตกเกรดสามารถใช้ฝังกับดินทั้งสองชนิดได้ โดยก่อนและหลังเผา สีของพลอยไม่เปลี่ยนและไม่แตกร้าวเพิ่ม ดินพอร์ซเลนเมื่อเผาแล้วเนื้อดินเป็นสีขาวอมน้ำตาล สามารถฝังพลอยได้ทุกขนาดแต่ที่ตีที่ตีที่สุด คือ พลอยขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 มิลลิเมตร ทุกระยะห่างพลอยไม่เบียด ไม่หลุดและไม่เกิดรอยร้าวที่ดิน มีชิ้นงานที่ไม่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 10 ชิ้นงาน และดินวิเทรียสโซนาเมื่อเผาแล้วเนื้อดินเป็นสีขาวนวล มีชิ้นงานที่ไม่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 16 ชิ้นงาน

คำสำคัญ : ฝังพลอย, เซรามิก, เครื่องประดับ

Abstract

This research aimed to 1) study and experiment on embedding low-quality gemstones into two types of clay (high-quality porcelain clay (PFA) and vitreous china clay (VCB)) and 2) compare the suitability between porcelain clay and vitreous china clay for making ceramic jewelry. The size of low-quality black sapphire in diameter were 1.5, 2.0, 2.5, and 3 mm. The low-quality of black sapphires were embedding via the flush setting method with 3 black sapphires for 1 sample and the distance of each black sapphire were 0, 0.7, and 1.4 mm. Each condition was repeated for 3 samples. The total samples for a type of clay were 36 samples. The clay with black sapphire samples was sintering at 1250°C. The criteria for analyzing the quality of the samples after firing included two points. The first consisted of the qualities of the gemstone after heating comprising of the colors of gemstone, cracks in gems and agglutination with ceramic body. The second point composed of qualities of ceramic including the colors of ceramic and cracks in ceramic. Both the colors and cracks of gemstone and ceramic were analyzed by describing the samples appearances and taking pictures with high magnification camera. It was found that the low-quality black sapphires could be embedded onto two types of clay. The gemstones were shown as the same color as before and after sintering and no more cracked gemstones. The color of porcelain clay after sintering presented brownish white. All sizes of gemstone could be embedded in the porcelain clay and the best size of the gemstone was 1.5 mm in diameter. It was also found that all the distances of each gemstone presented not cracked in ceramic and gemstone and not be squeeze and pulled out. The porcelain clay showed the 10 unqualified samples. The vitreous china clay after sintering presented cool white color and 16 unqualified samples.

Keywords : Gemstone Embedding, Ceramic, Jewelry

บทนำ

อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับไทยเป็นอุตสาหกรรมการผลิตเพื่อการส่งออกที่น่ารายได้เข้าสู่ประเทศในอันดับต้นๆ มาอย่างต่อเนื่อง มีความแข็งแกร่งและปรับตัวแข่งขันกับอุปสรรคทางเศรษฐกิจจากทุกทิศทาง อีกทั้งยังมีผู้ประกอบการหน้าใหม่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งยังสามารถสร้างความหลากหลายให้แก่แวดวงธุรกิจอัญมณีและเครื่องประดับผ่านการนำเสนอเครื่องประดับรูปแบบใหม่ ผูกออกไปจากเดิม มีการปรับตัวสู่วิกฤต เร่งเสริมด้วยนวัตกรรม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าผ่านการนำเสนออัตลักษณ์เฉพาะตนให้แก่สินค้า พร้อมสร้างตัวตนผ่านแบรนด์ของตนเองเป็นแนวทางที่ผู้ประกอบการอัญมณีและเครื่องประดับไทยควรยึดถือเป็นกลยุทธ์ ผู้ประกอบการกลุ่มนี้เริ่มขยายจำนวนเพิ่มขึ้นและกลายเป็นแรงบันดาลใจให้อีกหลายกิจการดำเนินรอยตามนวัตกรรมโดยเฉพาะด้านการออกแบบเพื่อสร้างจุดเด่นเป็นจุดขายให้แก่สินค้าอัญมณีและเครื่องประดับ (สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ, 2558) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ปัจจุบันเทคโนโลยีต่างๆ ได้ถูกนำมาใช้ในหลากหลายธุรกิจในการพัฒนาสินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภค ในส่วนของอุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับนั้น หากผู้ประกอบการสามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจให้มีความเหมาะสมย่อมสร้างโอกาสความสำเร็จได้ และถ้าไม่สามารถปรับตัวรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมได้ทัน ธุรกิจก็อาจต้องหายไปจากตลาด (สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ, 2563)

ปัจจุบันภาพรวมเศรษฐกิจไทยยังคงต้องติดตามปัจจัยเสี่ยงจากความไม่แน่นอนของนโยบายทางการค้า และการตอบโต้ทางการค้าจากประเทศคู่ค้ารวมถึงอัตราแลกเปลี่ยนมีความผันผวนสูง ซึ่งอาจบั่นทอนการเติบโตของเศรษฐกิจและการค้าโลก และจะกระทบต่อการส่งออกของไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นอกจากนี้ผู้ประกอบการจะต้องเตรียมกลยุทธ์รับมือให้ทันกับผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากปัจจัยดังกล่าวแล้ว ควรหาหน่วัตถุกรรมมาใช้ในการผลิตสินค้าเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและความแตกต่างจากคู่แข่ง พัฒนาทั้งด้านคุณภาพและรูปแบบของสินค้าให้สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละตลาด (สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ, 2561) อีกทั้งผู้ประกอบการหลายรายอาจกำลังประสบกับปัญหาการทำตลาดแบบครอบคลุมทุกกลุ่มหรือ Mass Market ที่ไม่อาจเพิ่มยอดขายหรือทำกำไรได้มากนัก เนื่องจากมีการแข่งขันสูงทั้งด้านจำนวนผู้ประกอบการและราคา แต่หากผู้ประกอบการลองหันมาเจาะตลาดเฉพาะกลุ่มหรือ Niche Market โดยเฉพาะกลุ่มผู้ชื่นชอบงานฝีมืออย่างเครื่องประดับแฮนด์เมด ซึ่งสินค้าแฮนด์เมดมักมีเอกลักษณ์เลือกใช้วัสดุที่มีความแปลกใหม่ที่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากขึ้นเพียงใส่ไอเดียความคิดสร้างสรรค์ ดีไซน์

ลูกเล่นต่างๆ และความพิถีพิถันในการผลิตชิ้นงานออกมา ก็จะทำให้สามารถตั้งราคาได้สูงขึ้น (สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ, 2561)

เครื่องประดับเซรามิกเป็นเครื่องประดับที่มีความน่าสนใจ เพราะเซรามิกสามารถพัฒนาเป็นเครื่องประดับที่มีเอกลักษณ์ กระบวนการผลิตและการตกแต่งที่ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจและความคิดสร้างสรรค์ อีกทั้งเซรามิกไทยมีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับในตลาดโลกมาตลอด แต่ยังไม่ค่อยมีการพัฒนาให้มีรูปแบบที่หลากหลาย ยังเป็นการผลิตในรูปแบบเดิมเสมอมา (ชนกฤต ใจสุตาภัทธา ศรีสุโข และณภัค แสงจันทร์, 2562: 74-83)

พลอยดำ คือ พลอยตระกูลคอร์ันดัมที่มีเนื้อพลอยเป็นสีน้ำเงินเข้มจนถึงดำ (Dark blue - black Sapphire) เนื่องจากการปรับปรุงคุณภาพด้วยความร้อน พลอยดำตกรดมีจำนวนมากในจังหวัดบุรีรัมย์ เป็นพลอยเนื้อแข็งที่มีความแข็งแรงตามโมห์สเกลเท่ากับ 9 รองจากเพชร สามารถทนอุณหภูมิสูงได้ มีขนาดตั้งแต่ 1.5-3.0 มิลลิเมตร มีจำนวนมากจากกระบวนการผลิต ลักษณะของพลอยตกรด เช่น สีพลอยไม่สม่ำเสมอเหลือบน้ำเงินอย่างชัดเจน พลอยมีรอยขุ่น เหลี่ยมเจียรไนเบี้ยวไม่คมชัด เจียรไนไม่ได้รับทรง พลอยไม่มีความมันวาว เป็นต้น ซึ่งลักษณะที่กล่าวมาขายไม่ได้ราคา จึงมีราคาถูกกว่าปกติ (ชนกฤต ใจสุตา และภัทธา ศรีสุโข, 2559: 38)

ดังนั้นทางผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่า การนำพลอยดำตกรดเป็นพลอยที่สามารถทนอุณหภูมิสูงได้และเป็นทรัพยากรที่มีอยู่ในจังหวัดบุรีรัมย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดมาพัฒนาเป็นเครื่องประดับโดยใช้วิธีการฝังพลอยในเซรามิกเพื่อเป็นวัสดุทางเลือกในงานเครื่องประดับ เนื่องจากเป็นเทคนิคที่ใหม่ไม่มีใครทำเทคนิคนี้มาก่อนเป็นผลิตภัณฑ์ที่นำพลอยดำตกรดจากท้องถิ่นจึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาฝังในดิน จึงต้องทำการศึกษาและทดลองชนิดดินโดยเลือกดินที่มีความขาว น้ำหนักเบา เนื้อละเอียด ผิวเรียบ ทนต่อแรงกระแทกที่มีความเหมาะสมในการฝังพลอยทำเครื่องประดับเซรามิก คือ ดินพอร์ซเลนและดินวิเทรียสน่าเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาหรือสร้างสรรค์นวัตกรรมการผลิตและการออกแบบสินค้าใหม่ ๆ เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าของผู้ประกอบการด้านอัญมณีและเครื่องประดับที่มีคุณค่าในการสร้างชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ และสร้างโอกาสทางธุรกิจที่กว้างขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและทดลองการนำพลอยตกรดฝังในดินเผาเซรามิก 2 ชนิด คือ ดินพอร์ซเลน (PFA) และดินวิเทรียสไซน่า (VCB) เกรดสูงพิเศษ
2. เพื่อเปรียบเทียบดินเผาเซรามิกระหว่างดินพอร์ซเลน (PFA) และดินวิเทรียสไซน่า (VCB) ที่มีความเหมาะสมในการทำเครื่องประดับ

วิธีดำเนินการวิจัย

กรอบแนวความคิดของงานวิจัย คือ ศึกษาและทดสอบการฝังพลอยในเนื้อดินพอร์ซเลน และดินวิเทรียสไชน่า โดยการหาวิธีการฝังพลอยดำ ขนาด 1.5 - 3 มิลลิเมตร ลงในเนื้อดินและนำไปเผาที่อุณหภูมิสูง จากนั้นทำการตรวจสอบคุณภาพที่เหมาะสมต่อการทำเป็นเครื่องประดับ ใช้เกณฑ์วิเคราะห์คุณภาพของชิ้นงานหลังเผาในเรื่องคุณภาพของพลอยหลังเผา ได้แก่ สีของพลอย รอยแตก การเกาะติดกับเซรามิก และคุณภาพเนื้อดินเซรามิก ได้แก่ สีของดิน รอยร้าวในดินหลังเผา จนได้ชิ้นงานที่ผ่านเกณฑ์และมีความเสียหายให้น้อยที่สุด

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบประยุกต์ (Applied Research) ที่เป็นการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงปฏิบัติการ โดยการทดลองดิน 2 ชนิด ที่มีความเหมาะสมกับการนำไปแปรรูปเป็นเครื่องประดับ คือ ดินพอร์ซเลน (PFA) และดินวิเทรียสไชน่า (VCB) ฝังพลอยตกรูปทรงกลมขนาดเล็ก ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5, 2.0, 2.5 และ 3 มิลลิเมตร ซึ่งมีวิธีการดำเนินงานวิจัยดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเพื่อทำวิจัย รวบรวมและศึกษาข้อมูล ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ศึกษาคุณสมบัติดิน 2 ชนิด คือ ดินพอร์ซเลน (PFA) เป็นดินเนื้อขาวละเอียดผิวเรียบเนียน มีความโปร่งแสงหลังเผา อุณหภูมิในการเผา 1,200-1,280 องศาเซลเซียส การหดตัวรวม (Total shrinkage) มีค่าเท่ากับ 11.20-12.80 และดินวิเทรียสไชน่า (VCB) เกรดสูงพิเศษ การหดตัวรวม มีค่าเท่ากับ 11.50-13.50 ที่มีความเหนียวดีเหมาะกับงานหล่อและงานปั้นเผาที่อุณหภูมิ 1,245-1,280 องศาเซลเซียส ในบรรยากาศออกซิเจน ได้สีหลังเผาคลายดินโบนาไชน่าที่มีความโปร่งแสงและยังมีความทนทานต่อแรงกระแทกและความแข็งแรงหลังเผาสูง (คอมพาวด์เคลย์, ม.ป.ป.) ศึกษาการขึ้นรูปเซรามิก (ปรีดา พิมพ์ขาวขำ, 2547: 107-139) ศึกษาการชนิดฝังอัญมณีลงในตัวเรือนเครื่องประดับรูปแบบของการฝังอัญมณีมีหลายลักษณะการฝังแบบจมหรือฝัง

เทียบหน้าเป็นการฝังอัญมณีจมลงไปในตัวเรือนจึงมีความเหมาะสมที่จะนำมาฝังในงานวิจัยนี้ (รงค์กร อนันตศานต์, 2558: 58-63) ศึกษาเรื่อง พลอยดำ (Black Sapphire) ตกรวด เป็นพลอยเนื้อแข็งทนอุณหภูมิสูง ขนาดที่ใช้ในการทดลอง 1.5 - 3.0 มิลลิเมตร เนื่องจากเป็นขนาดที่มีมากในท้องตลาด (ธนกฤต ใจสุตา และภัทรา ศรีสุข, 2559 : 38)

2. เตรียมชิ้นงานทดสอบดิน 2 ชนิด คือ ดินพอร์ซเลน (PFA) และดินวิเทรียสไชน่า (VCB) ขึ้นรูปเป็นสี่เหลี่ยมด้วยเทคนิคการรีดเป็นแผ่นและตัดเป็นชิ้นขนาด 20x25 มิลลิเมตรหนา 4 มิลลิเมตร ทำการฝังพลอยดำด้วยเทคนิคแบบฝังจม จำนวน 3 เม็ดต่อชิ้น โดยมีระยะห่างต่อเม็ด 3 ระยะ คือ 0, 0.7, 1.4 มิลลิเมตร ทำ 3 ซ้ำรวมทั้งสิ้น 36 ชิ้นงานต่อดินหนึ่งชนิด ทิ้งให้แห้งสนิทเป็นเวลา 7 วัน จากนั้นทำการเผาที่อุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส โดยให้อุณหภูมิเพิ่มขึ้น 100 องศาเซลเซียส ทุก 1 ชั่วโมง เมื่อถึงอุณหภูมิ 1,250 องศาเซลเซียส ทิ้งไว้ 3 ชั่วโมง

3. วิเคราะห์คุณภาพของชิ้นงานหลังเผาในเรื่องคุณภาพของพลอยหลังเผา และคุณภาพเนื้อดินเซรามิก โดยวิธีการถ่ายภาพด้วยกล้องกำลังขยายสูงและการบรรยายลักษณะชิ้นงาน คือคุณภาพของพลอยหลังเผา ได้แก่ สีของพลอย รอยแตก การเกาะติดกับเซรามิก และคุณภาพเนื้อดินเซรามิก ได้แก่ สีของดิน รอยร้าวในดินหลังเผา

ผลการวิจัย

1. ผลทดลองการนำพลอยดำตกรวดฝังในดินเผา 2 ชนิด คือ ดินพอร์ซเลน (PFA) และดินวิเทรียสไชน่า (VCB)

ลักษณะชิ้นงานก่อนเผาดินพอร์ซเลน (PFA) และดินวิเทรียสไชน่า (VCB) ทำการฝังพลอยดำแบบฝังจม ลักษณะสีดินพอร์ซเลน (PFA) สีดินเมื่อแห้งสนิทจะดินเป็นสีเทาเข้ม ส่วนดินวิเทรียสไชน่า (VCB) สีดินเมื่อแห้งสนิทจะเป็นสีขาว และเมื่อแห้งสนิทพลอยไม่หลุดออกจากดินและไม่มียอยร้าวในดินทั้งสองชนิด แสดงผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงภาพชิ้นงานดินพอร์ซเลน (PFA) และดินวิทรีสไชน่า (VCB) ฝังพลอยดำตกเกรดก่อนเผา

ขนาด พลอย (mm)	ระยะ ห่าง (mm)	ชิ้นงานดินพอร์ซเลน (PFA) ฝังพลอยดำตกเกรดก่อนเผา			ดินวิทรีสไชน่า (VCB) ฝังพลอยดำตกเกรดก่อนเผา		
		1	2	3	1	2	3
1.5	0.0						
	0.7						
	1.4						
2.0	0.0						
	0.7						
	1.4						
2.5	0.0						
	0.7						
	1.4						
3.0	0.0						
	0.7						
	1.4						

2. ผลวิเคราะห์คุณภาพของชิ้นงานหลังเผา

มีลักษณะสีขาวอมน้ำตาลดังตารางที่ 2 แต่ดินวิเทรียสไนท์ (VCB)

ลักษณะชิ้นงานหลังเผาเซรามิกจากดินพอร์ซเลน (PFA)

เป็นสีขาวนวล ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 แสดงภาพชิ้นงานดินพอร์ซเลน (PFA) ฝังพลอยดำหลังเผา

ขนาด พลอย (mm)	ระยะ ห่าง (mm)	ชิ้นงานดินพอร์ซเลน (PFA) ฝังพลอยดำหลังเผา			ลักษณะชิ้นงาน				
		1	2	3	พลอย			ดิน	
					สีไม่เปลี่ยน	ไม่แตก	ไม่เปื่อย	ไม่หลุด	ไม่มีรอยร้าว
1.5	0.0				✓	✓	✓	✓	✓
1.5	0.7				✓	✓	✓	✓	✓
1.5	1.4				✓	✓	✓	✓	✓
2.0	0.0				✓	✓	X (1,2,3)	✓	✓
2.0	0.7				✓	✓	✓	✓	✓
2.0	1.4				✓	✓	✓	✓	✓
2.5	0.0				✓	✓	X (2,3)	X (1)	✓
2.5	0.7				✓	✓	✓	✓	✓
2.5	1.4				✓	✓	✓	✓	✓
3.0	0.0				✓	✓	X (1,2,3)	✓	✓
3.0	0.7				✓	✓	✓	✓	X (1)
3.0	1.4				✓	✓	✓	✓	✓

✓ หมายถึง ผ่าน , X หมายถึง ไม่ผ่าน, (...) หมายถึง ชิ้นงานที่

จากตารางที่ 2 พบว่า ชิ้นงานดินพอร์ซเลน (PFA) ฝังพลอยดำ หลังเผาสีของพลอยดำไม่เปลี่ยนแปลงและไม่แตกร้าวมเพิ่มเมื่อตรวจสอบคุณภาพของชิ้นงานหลังเผาชิ้นงานที่ฝังพลอยดำขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 มิลลิเมตรทุกระยะห่างระหว่างพลอย 0, 0.7, 1.4 มิลลิเมตร สามารถฝังพลอยลงในดินพอร์ซเลนที่ผ่านการเผาได้พลอยติดแน่นไม่หลุด ไม่เป็ยัด และไม่เกิดรอยร้าวระหว่างพลอยในเนื้อเซรามิกดินพอร์ซเลน ชิ้นงานฝังพลอยดำขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.0 มิลลิเมตร ที่ระยะห่างระหว่างพลอย 0 มิลลิเมตร ชิ้นงานทั้งสามพลอยติดแน่นไม่หลุด ไม่เกิดรอยร้าวในเนื้อเซรามิกแต่พลอยมีลักษณะเป็ยัดกันเล็กน้อย ที่ระยะห่างระหว่างพลอย 0.7, 1.4 มิลลิเมตร ชิ้นงานปกติผ่านเกณฑ์พลอยติดแน่นไม่หลุด ไม่เป็ยัด และไม่เกิดรอยร้าวในเนื้อเซรามิก ชิ้นงานที่ฝังพลอยดำขนาดเส้นผ่า

ศูนย์กลาง 2.5 มิลลิเมตร ที่ระยะห่างระหว่างพลอย 0 มิลลิเมตร พลอยเป็ยัดกันจนเม็ดกลางหลุด 1 ชิ้นงาน และอีกสองชิ้นพลอยเป็ยัดกันจนไม่ได้ระนาบ แต่พลอยติดแน่นไม่หลุด ที่ระยะห่างระหว่างพลอย 0.7, 1.4 มิลลิเมตร ชิ้นงานปกติผ่านเกณฑ์พลอยติดแน่นไม่หลุด ไม่เป็ยัด และไม่เกิดรอยร้าวในเนื้อเซรามิก ชิ้นงานที่ฝังพลอยดำเส้นผ่าศูนย์กลาง 3.0 มิลลิเมตร ที่ระยะห่างระหว่างพลอย 0 มิลลิเมตร ทั้งสามชิ้นพลอยเป็ยัดกันจนไม่ได้ระนาบแต่ไม่มีพลอยหลุด ที่ระยะห่างระหว่างพลอย 0.7 มิลลิเมตร ชิ้นงานพลอยติดแน่นไม่หลุด ไม่เป็ยัด แต่เกิดรอยร้าวในเนื้อเซรามิกระหว่างพลอย 1 ชิ้นงาน ที่ระยะห่างระหว่างพลอย 1.4 มิลลิเมตร ชิ้นงานปกติผ่านเกณฑ์พลอยติดแน่นไม่หลุด ไม่เป็ยัด และไม่เกิดรอยร้าวในเนื้อเซรามิก

ตารางที่ 3 แสดงภาพชิ้นงานดินวิเทรียสโซนา (VCB) ฝังพลอยดำหลังเผา

ขนาดพลอย (mm)	ระยะห่าง (mm)	ชิ้นงานดินวิเทรียสโซนา (VCB) ฝังพลอยดำหลังเผา			ลักษณะชิ้นงาน				
		1	2	3	พลอย		ดิน		
					สีไม่เปลี่ยน	ไม่แตก	ไม่เป็ยัด	ไม่หลุด	ไม่มีรอยร้าว
1.5	0.0				✓	✓	✓	✓	✓
1.5	0.7				✓	✓	✓	✓	X (3)
1.5	1.4				✓	✓	✓	✓	✓
2.0	0.0				✓	✓	X (1,2,3)	✓	✓
2.0	0.7				✓	✓	✓	✓	X (1)
2.0	1.4				✓	✓	✓	✓	X (3)
2.5	0.0				✓	✓	X (1,2,3)	✓	✓
2.5	0.7				✓	✓	✓	✓	X (2,3)
2.5	1.4				✓	✓	✓	✓	✓

ตารางที่ 3 แสดงภาพชิ้นงานดินวิเทรียสโซนา (VCB) ฝังพลอยดำหลังเผา (ต่อ)

ขนาด พลอย (mm)	ระยะ ห่าง (mm)	ชิ้นงานดินวิเทรียสโซนา (VCB) ฝังพลอยดำหลังเผา			ลักษณะชิ้นงาน				
		1	2	3	พลอย				ดิน
					สีไม่เปลี่ยน	ไม่แตก	ไม่เปื่อยด	ไม่หลุด	ไม่มีรอยร้าว
3.0	0.0				✓	✓	X (1,2)	X (3)	✓
3.0	0.7				✓	✓	✓	✓	X (1)
3.0	1.4				✓	✓	✓	✓	X (1)

✓ หมายถึง ผ่าน , X หมายถึง ไม่ผ่าน, (...) หมายถึง ชิ้นงานที่

จากตารางที่ 3 พบว่า ชิ้นงานดินวิเทรียสโซนา (VCB) ฝังพลอยดำหลังเผาสีของพลอยไม่เปลี่ยนและไม่มียรอยร้าวและไม่แตกร้าวเพิ่ม เมื่อตรวจสอบคุณภาพของชิ้นงานหลังเผา ชิ้นงานฝังพลอยขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 มิลลิเมตร ที่ระยะห่างระหว่างพลอย 0, 1.4 มิลลิเมตร ชิ้นงานปกติผ่านเกณฑ์พลอยติดแน่นไม่หลุด ไม่เปื่อยด และไม่เกิดรอยร้าวในเนื้อเซรามิก ที่ระยะห่างระหว่างพลอย 0.7 มิลลิเมตร พลอยติดแน่นไม่หลุด ไม่เปื่อยด แต่เกิดรอยร้าวในเนื้อเซรามิกระหว่างพลอย จำนวน 1 ชิ้นงาน ชิ้นงานฝังพลอยขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.0 มิลลิเมตร ที่ระยะห่างระหว่างพลอย 0 มิลลิเมตร พลอยติดแน่นไม่หลุด ไม่เกิดรอยร้าวระหว่างพลอยในเนื้อเซรามิก แต่ทุกชิ้นงานพลอยเปื่อยดกันเล็กน้อย ที่ระยะห่างระหว่างพลอย 0.7, 1.4 มิลลิเมตร พลอยติดแน่นไม่หลุด ไม่เปื่อยด แต่เกิดรอยร้าวในเนื้อเซรามิกระหว่างพลอยอย่างละ 1 ชิ้นงาน ชิ้นงานฝังพลอยขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5 มิลลิเมตร ที่ระยะห่างระหว่างพลอย 0 มิลลิเมตร พลอยติดแน่นไม่หลุด และไม่เกิดรอยร้าวในเนื้อเซรามิก แต่พลอยเปื่อยดกันจนไม่ได้ระนาบทั้งสามชั้น ที่ระยะห่างระหว่างพลอย 0.7 มิลลิเมตร พลอยติดแน่นไม่หลุด ไม่เปื่อยด แต่เกิดรอยร้าว

ระหว่างพลอยในเนื้อเซรามิก จำนวน 2 ชิ้น ระยะห่างระหว่างพลอย 1.4 มิลลิเมตร ชิ้นงานปกติผ่านเกณฑ์พลอยติดแน่นไม่หลุด ไม่เปื่อยด และไม่เกิดรอยร้าวในเนื้อเซรามิก ชิ้นงานฝังพลอยขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3.0 มิลลิเมตร ที่ระยะห่างระหว่างพลอย 0 มิลลิเมตร ไม่เกิดรอยร้าวในเนื้อเซรามิก แต่พลอยเปื่อยดกัน 2 ชิ้นงาน และพลอยเม็ดกลางหลุด 1 เม็ด จำนวน 1 ชิ้นงาน ที่ระยะห่างระหว่างพลอย 0.7, 1.4 มิลลิเมตร พลอยติดแน่นไม่หลุด ไม่เปื่อยด แต่เกิดรอยร้าวในเนื้อเซรามิกอย่างละ 1 ชิ้นงาน

เมื่อนำมาถ่ายภาพกำลังขยายสูงเพื่อดูลักษณะรอยร้าวในเนื้อเซรามิกระหว่างพลอยใช้กำลังขยาย 4 เท่า และ 10 เท่า ดังตารางที่ 4 จะพบว่า รอยร้าวจะเกิดที่ตำแหน่งเดียวกันทั้งหมดที่ตรงกลางเป็นส่วนที่พลอยชิดกันมากที่สุด มีลักษณะเกือบเป็นเส้นตรง ดินพอร์ซเลน (PFA) มีทั้งหมด 36 ชิ้น มีรอยร้าวเพียง 1 ชิ้นงานที่พลอยขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 3 มิลลิเมตร ระยะห่างระหว่างพลอย 0.7 มิลลิเมตร ส่วนดินวิเทรียสโซนา (VCB) มีทั้งหมด 36 ชิ้น มีรอยร้าวทั้งหมด 5 ชิ้น ที่ขนาดพลอย 1.5, 2.0, 2.5, 3.0 มิลลิเมตร ระยะห่างระหว่างพลอย 0.7, 1.4 มิลลิเมตร

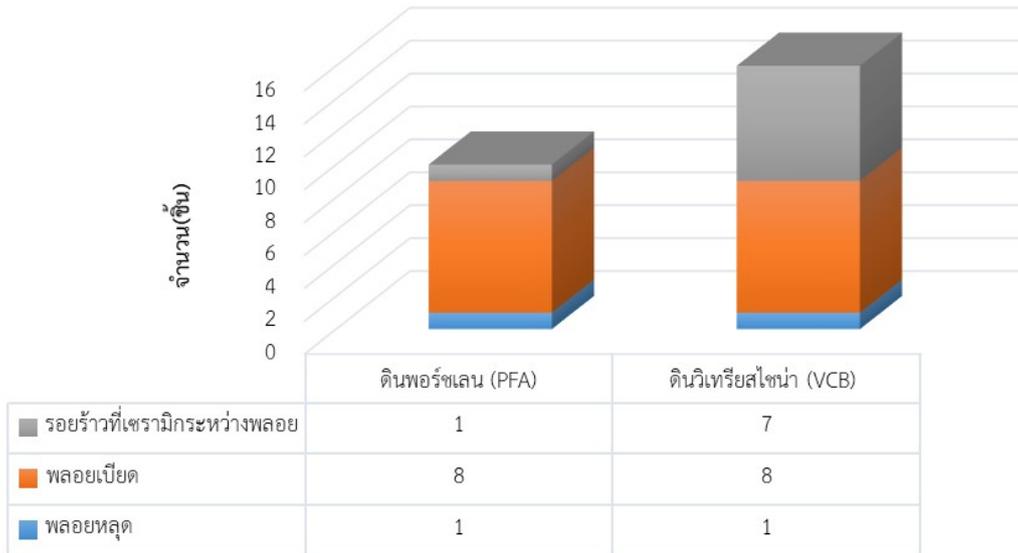
ตารางที่ 4 แสดงภาพถ่ายกำลังขยายสูงเพื่อดูลักษณะรอยแตกใช้กำลังขยาย 4 เท่า และ 10 เท่า

ดิน	ขนาดพลอย (mm)	ระยะห่าง (mm)	ชั้นที่	ภาพถ่ายกำลังขยาย 4X	ภาพถ่ายกำลังขยาย 10X
PF	3.0	0.7	1		
VCB	1.5	0.7	3		
VCB	2.0	0.7	1		
VCB	2.5	0.7	2		
VCB	2.5	0.7	3		
VCB	3.0	0.7	1		
VCB	3.0	1.4	1		

เมื่อทำการสรุปจำนวนชิ้นงานหลังเผาที่มีคุณภาพไม่ผ่านเกณฑ์ คือ พลอยหลุด พลอยเบียดกัน และเกิดรอยร้าวในเนื้อเซรามิก ระหว่างพลอย แสดงดังภาพที่ 1 พบว่า ดินพอร์ชเลน (PFA) พลอยหลุด 1 ชิ้นงาน พลอยเบียดกัน 8 ชิ้นงาน รอยร้าวในเนื้อเซรามิก ระหว่างพลอย 1 ชิ้นงาน รวมจำนวนชิ้นงานไม่ผ่านเกณฑ์ 10 ชิ้นงาน

ดินวิเทรียสโซน่า (VCB) พลอยหลุด 1 ชิ้นงาน พลอยเบียดกัน 8 ชิ้นงาน รอยร้าวในเนื้อเซรามิกระหว่างพลอย 7 ชิ้นงาน รวมจำนวนชิ้นงานไม่ผ่านเกณฑ์ 16 ชิ้นงาน ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ชิ้นงานจากดินวิเทรียสโซน่า (VCB) ไม่ผ่านเกณฑ์มากกว่าดินพอร์ชเลน (PFA)

ภาพที่ 1 กราฟแท่งแสดงชิ้นงานหลังเผาที่ไม่ได้คุณภาพของดินพอร์ชเลน (PFA) และดินวิเทรียสโซน่า(VCB)

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิจัยสามารถสรุปผลการศึกษาและทดลองการนำพลอยดำตกเกรดฝังในดินเผาเซรามิก 2 ชนิด คือ ดินพอร์ชเลน (PFA) และดินวิเทรียสโซน่า (VCB) เพื่อเปรียบเทียบดินที่มีความเหมาะสมในการทำเครื่องประดับโดยการวิเคราะห์คุณภาพของชิ้นงานหลังเผาในเรื่องพลอยเกิดความเสียหายหลังการเผา การเกาะติดของพลอยหลังการเผา ลักษณะของเซรามิก โดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์คุณภาพ 2 ประเด็น ประเด็นแรก คุณภาพของพลอยหลังเผา ได้แก่ สีของพลอย รอยแตก การเกาะติดกับเซรามิก ประเด็นที่ 2 คุณภาพเนื้อดินเซรามิก ได้แก่ สีของดิน รอยร้าวในดินหลังเผาสามารถสรุปได้ดังนี้

1. พลอยดำตกเกรด สามารถใช้ฝังกับดินพอร์ชเลน (PFA) และดินวิเทรียสโซน่า (VCB) ได้ ไม่ทำให้คุณภาพของพลอยเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยก่อนและหลังเผาสีของพลอยทั้งสองชนิดไม่เปลี่ยนและไม่แตกร้าวเพิ่ม พลอยสามารถเกาะติดกับเซรามิกได้ แต่มีบางชิ้นงานพลอยหลุดแต่เนื่องจากฝังติดชิดกันมากและเป็นพลอยที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางใหญ่ 2.5 และ 3 มิลลิเมตร จึงทำให้พลอยเบียดกันจนหลุดและดินแต่ละชนิดพลอยหลุดอย่างละ 1 ชิ้นงาน
2. ดินพอร์ชเลน (PFA) เมื่อเผาแล้วเป็นเนื้อดินเป็นสีขาวอมน้ำตาล สามารถฝังพลอยได้ทุกขนาด แต่ที่ดีที่สุดคือ พลอยขนาด

เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 มิลลิเมตร ทุกระยะห่างพลอยไม่เบียด ไม่หลุด และไม่เกิดรอยร้าวระหว่างพลอยในเนื้อดินพอร์ชเลน (PFA) แต่ต้องระวังการฝังแบบชิดกันมากที่ระยะห่างระหว่างพลอย 0 มิลลิเมตร ฝังพลอยขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.0 มิลลิเมตรขึ้นไป พลอยจะเริ่มเบียดซ้อนกันยิ่งขนาดพลอยมากขึ้นพลอยก็จะเบียดกันมาก โดยเฉพาะที่ขนาดพลอยเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5 มิลลิเมตร มีพลอยจำนวน 1 ชิ้นงาน พลอยเบียดกันจนทำให้พลอยเม็ดกลางหลุด 1 เม็ด ที่ระยะห่างระหว่างพลอย 0.7 มิลลิเมตร พบรอยร้าวระหว่างพลอยจำนวน 1 ชิ้นงาน รวมชิ้นงานที่ไม่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 10 ชิ้นงาน

3. ดินวิเทรียสโซน่า (VCB) เมื่อเผาแล้วเป็นเนื้อดินเป็นสีขาวมากกว่าดินพอร์ชเลน (PFA) ได้อย่างชัดเจน ที่ขนาดพลอยเส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5 มิลลิเมตร ทุกระยะห่างสามารถฝังพลอยได้ไม่หลุดและพลอยไม่เบียดกัน แต่พบรอยร้าวในเนื้อดินวิเทรียสโซน่า (VCB) ระหว่างพลอยจำนวน 1 ชิ้นงาน ที่ระยะห่างระหว่างพลอย 0.7 มิลลิเมตร พลอยขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.0 มิลลิเมตรขึ้นไป ที่ระยะห่างระหว่างพลอย 0 มิลลิเมตร พลอยจะเริ่มเบียดซ้อนกันยิ่งขนาดพลอยมากขึ้นพลอยก็จะเบียดกันมากจนมีเม็ดพลอยหลุด 1 เม็ด ตรงกลางที่ขนาดพลอยเส้นผ่าศูนย์กลาง 3.0 มิลลิเมตร และที่ระยะห่างระหว่างพลอย 0.7 มิลลิเมตร ขนาดพลอยเส้นผ่าศูนย์กลาง

2.0, 2.5, 3.0 มิลลิเมตร พบรอยร้าวในเนื้อดินระหว่างฟลอยทุกขนาดฟลอยอย่างละ 1 ชิ้นงาน ยกเว้นฟลอยเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.5 มิลลิเมตร ที่มีรอยร้าวเนื้อดินระหว่างฟลอยถึง 2 ชิ้นงาน ที่ระยะห่างระหว่างฟลอย 1.4 มิลลิเมตร ขนาดฟลอยเส้นผ่าศูนย์กลาง 2.0, 3.0 มิลลิเมตร มีรอยร้าวเนื้อดินระหว่างฟลอยอย่างละ 1 ชิ้นงาน รวมชิ้นงานที่ไม่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 16 ชิ้นงาน

อภิปรายผล

จากการทดลองดินพอร์ชเลน (PFA) และดินวีเทรียสไซนา (VCB) ฟังฟลอยที่เส้นผ่าศูนย์กลาง 1.5, 2.0, 2.0 และ 3 มิลลิเมตร ที่ระยะห่างระหว่างฟลอย 0, 0.7 และ 1.4 มิลลิเมตร พบว่าดินวีเทรียสไซนา (VCB) เกิดรอยร้าวในเนื้อดินหลังเผามากกว่าดินพอร์ชเลน (PFA) โดยเฉพาะที่ระยะห่างระหว่างฟลอย 0.7 มิลลิเมตร เกิดรอยร้าวเป็นจำนวนมาก ซึ่งสอดคล้องกับคุณสมบัติทางกายภาพของดินจากข้อมูลของบริษัท คอมพาวด์เคลย์ จำกัด ที่จำหน่ายดินทั้งสองชนิด ได้ให้ข้อมูลเรื่องการหดตัวหลังอบ การหดตัวรวม (Total shrinkage) ที่ดินพอร์ชเลน (PFA) มีค่าเท่ากับ 11.20-12.80 ดินวีเทรียสไซนา (VCB) มีค่าเท่ากับ 11.50-13.50 ซึ่งมีค่ามากกว่าดินพอร์ชเลน (PFA) (คอมพาวด์เคลย์, ม.ป.ป.) เมื่อฟังฟลอยจึงมีโอกาสเกิดรอยร้าวที่ดินหลังเผาได้สูงเนื่องจากการหดตัวหลังการเผามากกว่า จากผลงานวิจัยนี้เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาวัสดุทางเลือกสำหรับงานเครื่องประดับต้องมีสวยงามและไม่มีรอยร้าว ดังนั้นต้องป้องกันชิ้นงานเซรามิกไม่ให้เกิดรอยร้าวจึงควรเลือกขนาดของฟลอยและการฟังฟลอยในระยะที่ไม่เกิดรอยร้าวในเนื้อเซรามิกเพื่อลดความเสียหายเมื่อต้องผลิตเป็นเครื่องประดับ

การนำฟลอยสีดำ (Dark blue - black Sapphire) ที่มีมากในจันทบุรี มาใช้เป็นองค์ประกอบหลักของเครื่องประดับร่วมกับ การทดสอบดินเพื่อทำเป็นเครื่องประดับเซรามิกที่เป็นวัสดุดิบมาจาก ภูมิปัญญาท้องถิ่นผสมกับการประยุกต์ใช้เทคนิคสมัยใหม่เป็นการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่ไม่เหมือนใคร ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ พรรณนุช ชัยปิ่นชนะ ที่ศึกษากลยุทธ์การสร้างรายได้เปรียบเทียบ การแข่งขันตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ของกลุ่มผลิตภัณฑ์ เซรามิกจังหวัดเชียงใหม่ ที่พบว่า กลยุทธ์ด้านการแสวงหาแหล่ง วัตถุดิบที่มีคุณภาพ ด้านการออกแบบสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ใหม่ ที่ไม่ซ้ำแบบคู่แข่งชั้น มีความเป็นเอกลักษณ์ด้วยการผสมผสานวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เกี่ยวกับการลอกเลียนแบบด้านการคิดค้น พัฒนากระบวนการหรือวิธีการใหม่เพื่อเพิ่มมูลค่า (พรรณนุช ชัยปิ่นชนะ, 2560: 526)

ข้อเสนอแนะ

1. งานวิจัยนี้เป็นศึกษาและทดลองวิธีการนำฟลอยฝังในดินเพื่อเผาเป็นเครื่องประดับเซรามิก โดยใช้ฟลอยเพียงชนิดเดียว ในการทดลอง คือ ฟลอยดำ (Dark blue - black Sapphire) งานวิจัยต่อไปถ้าได้ทำการวิจัยฟลอยชนิดอื่น ๆ จะได้เพิ่มทางเลือก ให้ในการออกแบบเป็นเครื่องประดับมากขึ้น
2. ควรศึกษาทดลองกระบวนการตกแต่งผิวเซรามิก การเคลือบสีต่าง ๆ การลงระบายสีต่าง เพื่อพัฒนางานเครื่องประดับ เซรามิกให้มีความหลากหลาย และน่าสนใจมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้สนับสนุนทุนวิจัยจากงบกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ประจำปีงบประมาณ 2563 และขอขอบคุณผู้ประกอบการด้านอัญมณีและเครื่องประดับ นางกุลภัค พงศ์ประยูร และนางสาวกุลกานต์ สุขสำราญ แบรินต์ Sisterly Jewelry ที่ร่วมพัฒนาการฟังฟลอยดำตกเกรดในดินเซรามิก

เอกสารอ้างอิง

- คอมพาวด์เคลย์. (ม.ป.ป.). PFA [เอกสารประชาสัมพันธ์]. สิงห์บุรี: คอมพาวด์เคลย์.
- คอมพาวด์เคลย์. (ม.ป.ป.). VCB [เอกสารประชาสัมพันธ์]. สิงห์บุรี: คอมพาวด์เคลย์.
- ชนกฤต ใจสุตา และภัทรา ศรีสุโข. (2559). การเพิ่มมูลค่า ฟลอยตกเกรดด้วยกระบวนการทางการออกแบบสำหรับ เครื่องประดับ. รายงานการวิจัย. เอกสารวิจัยเสนอต่อ สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย กรุงเทพมหานคร.
- ชนกฤต ใจสุตา, ภัทรา ศรีสุโข และณภัค แสงจันทร์. (2562). เครื่องประดับเซรามิก : เอกลักษณ์ภูมิปัญญาสู่การพัฒนา ผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์. วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 23 (มกราคม-มิถุนายน): 64-73.
- ปรีดา พิมพ์ขาวขำ. (2547). เซรามิกส์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรรณนุช ชัยปิ่นชนะ. (2560). กลยุทธ์การสร้างรายได้เปรียบเทียบ การแข่งขันตามแนวทางเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ของกลุ่ม ผลิตภัณฑ์เซรามิกจังหวัดเชียงใหม่. วารสารการพัฒนา ชุมชนและคุณภาพชีวิต, 5 (กันยายน-ธันวาคม): 526-534.

สถาบันวิจัยและพัฒนาอัญมณีและเครื่องประดับแห่งชาติ (องค์การมหาชน). ผู้ค้าอัญมณีและเครื่องประดับเร่งปรับตัวในยุคโลกป่วน ธุรกิจเปลี่ยน. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://infocenter.git.or.th/article/article-2006.2563>.

_____. เพิ่มยอดขายในกลุ่ม Niche Market ด้วยเครื่องประดับแฮนด์เมด. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://infocenter.git.or.th/Content_View.aspx?id=2522.2561.

_____. สถานการณ์การส่งออกสินค้าอัญมณีและเครื่องประดับไทยระหว่างเดือนมกราคม-ตุลาคม ปี 2561. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : https://infocenter.git.or.th/GemDB_BE/upload/content/03122018.1641148_ExportAnalysis_Jan-Oct%2018.pdf. 2561.

_____. อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับไทยปรับตัวสู่วิกฤต เร่งเสริมแกร่งด้วยนวัตกรรม. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.tpa.or.th/writer/read_this_book_topic.php?bookID=3210&read=true&count=true. 2558.